

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ АЛҒ-ФАРАБИ**

**АУДАРМАТАНУ МЕН КОМПАРАТИВИСТИКАНЫ
ОҚЫТУ МЕН ЗЕРТТЕУДІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ
оқу-әдістемелік мақалалар жинағы**

**Сборник учебно-методических статей
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ
ОБУЧЕНИЯ И ИЗУЧЕНИЯ
ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЯ И КОМПАРАТИВИСТИКИ**

Алматы - 2016

Старшие преподаватели Казхско национальнго университетя имени аль-Фараби. Технология индивидуального обучения и воспитания

В последние годы личностно-ориентированный подход стремительно завоевывает образовательное пространство. Под личностно-ориентированным подходом принято понимать: обучение и воспитание направленные на развитие личности (в узком смысле), и в широком понимании: Процесс обучения и воспитания позволяющий посредством опоры на систему взаимосвязанных понятий, идей и способов действий обеспечивать и поддерживать процессы самопознания, самостроительства и самореализации личности ребенка, развитие его индивидуальности.

Какая же цель данного подхода?

Заключить в студента механизмы самореализации, саморазвития, адаптации, саморегуляции, самовоспитания, необходимые для становления самобытной личности.

Личностно-ориентированный подход строится на следующих принципах:

- самореализация;
- индивидуальность;
- субъективность;
- выбор;
- творчество и успех.

На основе личностно-ориентированного подхода можно выделить ряд педагогических технологий, которыми преподаватель должен владеть при проведении урока.

Технология интерактивного обучения (обучение во взаимодействии) основана на использовании различных методических стратегий и приемов моделирования ситуаций реального общения и организации взаимодействия студентов (в группах, парах) с целью совместного решения коммуникативных задач.

Проблемно-поисковая технология предполагает создание в учебном процессе таких речевых ситуаций, в которых необходимо решать проблемно-поисковые задачи с целью освоения и использования изучаемого языка, создание собственных произведений проблемного, творческого характера, что позволяет максимально реализовать личностный потенциал студентов;

Игровая технология включает такие методические приемы, которые используются элементы игры или полностью организуют учебный процесс в форме языковых, ролевых игр, драматизаций, разыгрывание ролевых ситуаций, тем самым повышает мотивацию у студентов;

Сценарно-контекстная технология основана на принятии делового общения (например, интервью, дискуссия, деловые ситуации). При этом

беллетристика гранты саны көбейтилгені дурь. Онын ішінде осы тилдерден, соньмен баска шет тилдерінен де арнайы аудармашылык кыска узьн мерзімдік мамандандырылган курстарды да көбейтуіміз кажет деп ойлаймын. Әрине айта кететін маньызды жайт бұл курстарды ұйымдастыру жағын Мемлекетіміз жүйелі түрде бақылауға алуы кажет, яғни аталмыш курстарды ұйымдастыруға жоғары оқу орындары үшін қосымша қаржы бөлінуі тиіс. Керетінше сол курстарды жоғары оқу орындарындағы шет тилдерін үйретіпін факультет мамандары сырт елдерден маман шақыртай мемлекеттің тікелей қолдауымен өз күштерімен ұйымдастырғаны абзал. Ал жергілікті ұстаздар арасында керекті дәрежеде тил үйретіпін мамандар аз болған жағдайда, өз мұғалімдерімізді шет елдерде тил курстарына жіберу бағдарламасын да ұйымдастыру кажет, университеттеріміздің мамандарының көметімен баска да шетелдік оқу орталықтарымен және жоғары оқу орындарымен арада студенттер мен мамандарға арналған грантык бағдарламаларға қол жеткізуді ұйымдастыру кажет. Соньмен қатар аударма мамандығының қыр сырын ашып беріп, жан жақтан үйрететін, синхронды және леспе аударма секілді аударманың күрделі түрлеріне даярлау пәндері мен жобаларын ұйымдастырсақ біз ең алдьмен өзміздің билим салямьызға пайдамьызды тигіземіз. Онымен бірге тоқырап қалған әлебиетімізді де аударма жасау арқылы, атап айтқанда шет тилдерініңті атакты шығармаларды Казак тилине тікелей аудару арқылы да біз өз әлебиетімізді байытып, керек жерінде өзміздің мықты шығармаларьмызды да шет тилдеріне Казак тилинен тікелей аудару арқылы Әлемдік әлебиетке өз септігімізді тигіземіз. Сол үшін әлеби аударма жасайтын мамандарды да даярлауды естен шығармауьмыз кажет. Әлеби шығарманы аударғанда, әсіресе өлең жоғдарын аударда, онын ырғағы мен матьнасын бере отьрып аудару керек. Соньмен бірге, аударма турлерін метафора сияқты тәсілдерді пайдалана білуі керек. Баска аударма турлерін айтағанда әлеби аударманың осындай күрделі тұстары бар. Осылайша біз ең алдьмен өзміздің азаматтарьмыздың шет тилдерін игеруіне үлкен көметіміз тиеді деп ойлаймын. Соньмен қатар өз мамандарьмыздың да билим деңгейін жоғарьлатып, өз жоғары оқу орындарьмыздың да рейтингіні одан әрі жоғарьлата аламыз. Соньмен қатар Отандастарьмызды түрлі ақылы курстардың ауыр шарттарынан құтқарып, қолжетімді билимді де ұсына аламыз. Осылайша біз өз азаматтарьмыздың қызығушылықтарына қол жеткізуге мүмкіндік бере отьрып, өзміздің мемлекетіміздің де сұраньстарын қамтамасыз ете аламыз. Сапалы оқу орындары мен алуан түрлі курстар орталықтары белгілі бір шамада кәсіби аудармашыларды даярлаудын кепілі бола алады.

1. Казакстан Республикасының билим беру жүйесін 2015 жылға дейін дамыту тұжьрымдамасы. – Астана, 2004. – 216.
2. Әуезов М. Керкем аударманың кейбір теориялық мәселелері // Казак әдебиеті, 1955.
3. Федоров А. Основы общей теории перевода. – М.: Советский писатель, 1972.

студент поставлен в условиях самостоятельного принятия решения и использование языка как средства решения деловой ситуации;

Проектная технология основана на совместном выполнении студентами проектных заданий различного характера, связанных с изучением языка, культуры и функциональным использованием изучаемого языка;

Рефлективное обучение и воспитание обеспечивает целенаправленное формирование учебной компетенции в данной области.

Говоря о личностно-ориентированном подходе, уместно этот термин сочетать со словом технология. Технология личностно-ориентированного обучения и воспитания объединяет начала других технологий. Можно представить в образе руки или ствола дерева, где пальцы или ветви дерева — это конкретные технологии, составляющие с рукой (стволом дерева) единое целое и выполняющие замыслы левого. Объединение структурировано. Технологии расположены в определенной последовательности, дополняя и усиливая друг друга. (вставить картинку)

В чём же сущность технологии личностно-ориентированного обучения и воспитания (таблица): Она обобщает теоретический подход к понятию личность — ориентированное обучение и воспитание. Остановимся на некоторых понятиях, которые содержит данная таблица.

Обеспечение развивающей направленности педагогического процесса — создание условий для реализации главной цели — развитие человека — через обучение и воспитание.

- Принцип научности — технология опирается на научные, достоверные факты, современные достижения в области развития человека.
- Принцип интеграции — комплексный подход к развитию человека (синтез философских, психологических, педагогических знаний).
- Принцип креативности — творческий подход преподавателя к развитию студента.

Личностно-ориентированный урок:

Опора на субъектный опыт; (раскрыть содержание индивидуального опыта студента, согласовать его с задаваемым)

Знание психофизиологических особенностей; (избирательность в работе с учебным материалом)

Роль равноправных партнеров; (преподаватель координатор, организатор самостоятельной работы класса)

Исходя от особенностей личностно-ориентированного урока, теоретических основ и тех проблем, с которыми мы сталкиваемся на уроках английского языка, мы попытались создать рекомендации к проведению личностно-ориентированного урока, которые позволят осознать наши ошибки и найти пути разрешения проблем.

Рекомендации к проведению урока:

Использование разнообразных форм и методов организации работы учащихся. (Давайте зададим себе вопрос, какие формы работы мы используем на уроках английского языка? Конечно, мы перечислим фронтальная, парная, групповая. А затем увидим, что на практике мы чаще используем

фронтальную форму работы, реже парную и групповую. А наша задача состоит в том, чтобы мы максимально использовали разнообразные формы работы, начиная от интерактивных и заканчивая самостоятельной. Проблема в том, что на уроках страдает групповая работа, взаимодействие ученик-ученик — ученики, самостоятельное общение на языке в группах, поэтому готовясь к уроку очень важно продумать, каких формы работы вы будете использовать, на каких этапах урока и почему).

Создание атмосферы заинтересованности в работе класса. (Ещё один очень важный аспект. Проблема — умение удерживать мотивацию в течение всего урока. В начале урока мы ставим цель, навязываем её ученику, а наша задача научиться согласовывать цель, так чтобы ученик её принял, заинтересовался. Набор заданий, который выбрал учитель, а если они ещё только репродуктивного характера, то опять возникает проблема, как удерживать внимание учеников. Прежде всего, мы считаем, что учитель должен хорошо знать класс, в котором он работает, уметь дать характеристику каждому ученику).

Дифференцированный подход. На уроках английского языка мы работаем в малых группах, в отличие от других предметов и учителя, как правило, имеет богатый дидактический материал. Проблема как рационально использовать данный материал. Он должен быть, прежде всего дифференцированным и ориентированным на всех детей класса, учитывать разную степень обученности. Это значит, учитель должен знать психофизиологические особенности ученика, например: тип восприятия аудиал, визуал, кинестетик; тип мышления, темперамент и т.д. Применения заданий, позволяющих ученику самому выбирать тип, вид и форму материала; (словесную, графическую, условно-символическую). Установление объема заданий для каждого ученика.

Стимулирование студентов к использованию разнообразных способов выполнения заданий на уроке. (Типы заданий. Если мы посмотрим, что нам предлагают наши УМК, то мы с трудом можем найти разнообразные способы выполнения заданий, конечно в иностранных пособиях выбор побольше, но и tone всегда. Поэтому, готовясь к уроку учитель подбирает разные типы заданий из разных источников).

Создание педагогической ситуации общения; Проблема — доминирование учителя на уроке. Соотношение речи учителя и учащихся на уроке. Необходимо создавать разнообразные ситуации, в которых ученик мог бы себя проявить, проявить инициативу, самостоятельность, избирательность к способам работы. Например, применяя технологию сотрудничества, даже слабый ученик будет принимать активное участие в общении со сверстниками, зная, что он получит от них поддержку.

Рефлексия в конце урока. (На открытых уроках ещё есть ряд таких вопросов: что узнали, что прошли, если говорить о рабочем уроке, как часто вы задаете эти вопросы? Зачем вообще нужна рефлексия? Она необходима, чтобы шло развитие. Если постоянно проводить рефлексию, то ученики самостоятельно научатся ставить цель урока, увидят, что нового они узнали, как меняется их

представление об этом предмете, давать самооценку, творчески проявлять себя на уроках. Существуют разнообразные формы рефлексии, которые можно применять на уроках. (например: синквейн.) При опросе на уроке анализировать не только правильность или неправильность ответа, но и его самостоятельность, оригинальность; (Оценивание, один из важнейших аспектов, особенно для ученика, который ждёт оценки в конце урока.)

Личностно-ориентированный подход позволяет внедрить в учебный процесс и другие активные формы в обучении, способствующие развитию творческих способностей студентов, мышлению, умения перестраиваться в быстро меняющемся современном обществе. Делается акцент на групповые и парные работы, которые «вытесняют» фронтальные формы работ. В качестве наиболее адекватных технологий обучения выступает обучение в сотрудничестве, включение таких видов работ, которые вызывают эмоциональную реакцию студентов.

Положительный результат для формирования аналитических умений студентов достигается в прямой зависимости от средств и условий, в которых будет формироваться данное качество. Выделяются следующие условия:

- 1) индивидуальный подход к студенту;
- 2) создание комфортных (психологических) условий, в которых будет раскрываться творческий потенциал студентов;
- 3) тщательный отбор учебного материала, значимый и интересный для студентов;
- 4) применение новых технологий в обучении иностранным языкам (групповая, парная работа, индивидуальная).

Как отмечают многие исследователи, аналитические умения формируются в различных познавательно-исследовательских упражнениях, ситуативно-игровых упражнениях, проблемных ситуациях, различных конкурсах, ролевых играх. Все это способствует активизации мыслительной деятельности студентов, а именно умению сравнивать, сопоставлять, делать выводы, то есть активизации аналитических операций.

Активные методы обучения могут быть использованы на разных этапах учебного процесса.

Как показывает практика, студенты принимают активное участие в дискуссиях, в ролевых, деловых, ситуативных играх. В основе метода проектов лежит развитие познавательных навыков студентов, умений самостоятельно конструировать свои знания и ориентироваться в информационном пространстве, а также развивать критическое мышление.

Таким образом, личностно-ориентированное образование предполагает обязательную опору на внутреннюю структуру познавательной деятельности студента: знания того, как выполнять творческие работы, умение ли они проверить правильность собственной работы, скорректировать её, какие умственные операции они должны выполнить для этого и т.д. Для реализации личностно-ориентированного подхода на уроках английского языка нетрудно создать конкретные субъектно-личностные технологии, которые позволяют

развивать и совершенствовать индивидуальные познавательные стратегии студентов, обеспечивая заметный рост эффективности обучения.

Литература

1. Масляко Е.А. и др. «Настольная книга преподавателя иностранного языка». Минск, Высшая школа, 2001.
2. Подласый И.П. «Педагогика» т.1,2. Москва, Владос, 2001.
3. Павов Е.М. «Основы методики обучения иностранным языкам». Москва, 1997.
4. Ротова Г.В., Верещагина И.Н. «Методика обучения английскому языку на начальном этапе в средней школе». Москва, Просвещение, 1988.
5. Widdowson Н.Г. "Teaching Language as Communication" Oxford, 1979, 273p

Түйніме: Бұл мақалада студенттің жеке тұлға ретінде қалыптасуына арнаған мәселелер талқыланған. Оқу процесіне жана дидактикалық үлгінің енуі студенттердің жана іденіспен жұмыс жасаудың қалыптасуында. Жеке тұлғарлық жауапкершілікке дайындалды, сәттілікке ұмтылуға көмектеседі, көшбасшылық қасиеттерін дамытады, өзін ойын жеткізу, өзіндік шешімдерді қабылдау білу, креативтік түрде ойлай білуге үйретеді.

Е.О.Артықова

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың аға оқытушысы

Шетел тілін жанаша оқыту сонғы жылдары жоғары қарқынға ие болды. ХХІ ғасырды қорғамдық ақпараттандыру ғасыры деп жай атамған.

Компьютер - адам іс-әрекетінің барлық салаларында қолданылады. Дүниежүзілік қорғамдыстықта қорғамдық өмірдің барлық саласын глобалды ақпараттандыру процесі дамытылуда. Экономикалық жағдай, адам өмірінің сапасы, ұлттық қауіпсіздік және мемлекеттің дүниежүзілік қорғамдыстықтағы ролі ақпараттық-технологиялық дамудың және оның даму қарқынының даму дәрежесіне байланысты. Барлық экономикалық дамыған елдерде және көптеген дамушы елдерде білім беру жүйесін ақпараттандырудың қарқынды процесі жүріп жатыр. Жаппы білімді жоғарылату жолдары жасалып жатыр және оқыту процесіне жана ақпараттық технологияларды енгізуге көп қаражат бөлінуде.

Шетел тілін үйрету қиын да, қызықты жұмыс. Қазіргі кезде ұстаздарға қойылып отырған талап жана технологиялық әдістерді қолдана отырып сапалы терен білім беру, оқушылардың ойлау, есте сақтау керу қабілеттерін жетілдіру. Жоғарғы оқу орындарында жана технологиялар арқылы оқыту шет тілін үйренудің сапасы мен манызын арттырады. Шет тілін оқыту процесінде тілді дұрыс үйрету ауызша сөйлеу, сауатты жазу, манерлен оқыту өте маңызды. Қазіргі кезеңде мектептерде ауылшын тілін оқыту дұрыс жолға қойылған. Студенттердің ауылшын тілін біліп ғана қоймай, оның тарихын, ұлттық мәдениетін білуге көп көңіл бөлінеді. Шетел тілін оқытудың білімділік мақсаты - шетел тілінде сөйлеуді үйрету, байланыста бола алу мен ортақ тіл табысып, қарым - қатынасты нығайтуға ұмтылу болса, тәрбиелік мақсаты - өзге адамдарды тыңдау мәдениетін қалыптастыру негізінде өз пікірін айта алу және қорғауға үйрету. Шет тілін үйрету процесінде компьютер технологияларын қолдану сабақты қызықты жолмен өткізуге көмектеседі.

Мысалы, анимациялық суреттер, видео-көріністер, презентациялар және т.б. әртүрлі дыбыстар арқылы көрсетіледі. Компьютер мониторындағы көріністер студенттің іс-қимылының арқасында өзгеріп отырады. Бұл динамикалық және студенттің бар ойын өзіне бағыттайды, сонымен қатар, оқу процесінде студенттің белсенділігі өседі. Нәтижесінде, студент ақпаратты оңай әрі тез қабылдайды және студенттің ынтасы мен қызығушылығы жоғарылайды.

Білім беру үрдісін ақпараттандыруда төмендегідей әдістемелік, педагогикалық міндеттерді шешуге болады:

- білім беруде көлемді ақпаратқа қол жеткізе алу; білім алуға мотивацияның жоғарылауы; өз бетінше жұмыс істеу; өзін-өзі бақылау және т. б.
- жеке тұлғаны жетілдіру (тұлғаның ой-өрісі, эстетикалық тәрбие, зерттеу жұмысымен шұғылдану іскерлігін дамыту, ақпараттық мәдениетін қалыптастыру және т. б.
- әлеуметтік тапсырысты жүзеге асыру (компьютерлік біліктілікті қалыптастыру, белгілі бір сала бойынша маман дайындау және т. б.)
- оқу-тәрбие жұмысын жетілдіру (білім берудің сапасы мен тиімділігін арттыру, танымдық әрекеттің мотивін қамтамасыз ету, пәнаралық байланыстарды тереңдету және т. б.)

Сөз арқауы компьютерлік технологияны пайдалана отырып, шетел тілі сабағында интернет жүйесін қолдану мәселесі болмақ. Жаланданған интернет жүйесін қолдану негізінде, тіл үйренушілердің сөз әрекетінің төрт түрінде де біліктілігін қалыптастыруға болады, жүйе материалдарын қолдану арқылы олардың оқу, жазу іскерлігі мен дағдыларын қалыптастыруға, сөздік қорын байытуға мүмкіндік туады. Интернет жүйесін пайдалана отырып, тілін үйренуші елдің өкілдерімен байланысқа түсе алады.

Студенттердің шетел тілін үйренуге деген ынтасын арттыру олардың төмендегі шараларға қатысуы негізінде жасалынады: диспуттар, байқаулар, олимпиадалар және т. б.

«Интернет» деген термин ағылшынның «international web» деген сөзінен, аудармасында «халықаралық байланыс» деген ұғымды береді. Интернет жүйесі арқылы тіл үйренуші тіл өкілімен тұра, тікелей байланысқа түсе алады, шетел тілі сабағында Интернетке қосылу арқылы шынайы қарым-қатынас үлгісін жасауға болады. Табиғи тілдік ортаға тілді қарым-қатынас құралы ретінде қолдана отырып, тіл үйренушілер айтылымдарға спонтанды түрде, түрлі тілдік форумаларды қолдана отырып, жылдам жауап беруге дағдыланады.

Интернет жүйесінің келесі ақпараттық қоры мен ресурстарын шетел тілі сабағында пайдалану бірден-бір тиімді болмақ:

- электрондық пошта (e-mail), телеконференция, видеоконференция;
- жеке ақпараттарды жарыққа шығару мүмкіндігі немесе басқаша айтқанда Web
- серверге жеке шығару;
- ақпараттық каталогтар (Yahoo, InfoSeek/ UltraSmart, Galaxy) іздеу жүйесі (Alta, Viza, HotBot, Open Text), жүйе ішіндегі әнімге (Chat).

Шетел тілі сабағында компьютермен жұмыс жасай отырып, студенттер психологиялық тұрғыдан да жеңілдіктерге ие болады. Атап айтқанда, студенттердің жасаған әрбір жұмысына берілетін бағаның олардың жасаған қатесін қайталаулар негізінде көрсете отырып, яғни жұмыс нәтижесін мақұлдап немесе белгілі бір дәрежеде қолтамай, өз пікірін білдіріп отыратын оқытушының тікелей қатынасуы етеді. Бұдан оқытушының шетел тілі сенімділік болуын қамтамасыз етеді. Бұдан оқытушының шетел тілі сабағындағы орын жоққа шығару деген түсінік туындамауы керек.

Көбінесе, оқытушы тіл үйренушілердің жеке тұлға ретінде өз тапсырмаларын орындап, жұмыс қортындысын белгілейтін әлеуметтік-психологиялық жағдай туындата алатын, олардың жұмысына бағыт-бағдар беретін бірден-бір субъект.

Қазіргі уақытта шетел тілін оқытудың коммуникативті, интерактивтілігі, аутенттігі тілді үйрену үрдісінің мәдени контексте болуы үстемдікке ие болуда. Аталған ұстанымдар коммуникативтілік қабылетінің компоненті ретінде мәдениетаралық біліктілікті дамытудың алғышартын жасайды. Шетел тілін дәстүрлі оқытуға тіл үйренушілер тілдік жаттығуларды жасап, қажетті материалды жаттаумен ғана шектеледі. Яғни, ол төмендегідей көрініске ие болады: «сөздік қор + қажетті құрылым = тіл». Алайда, тілдік құрылымды жаттаумен шектелу, тілді қарым-қатынас құралы ретінде меңгеруге толық мүмкіндік бермейді. Шетел тілінде тілдік қарым-қатынасқа үйрену үшін шынайы, өмірлік жағдаяттар туындауы қажет. Ол студенттердің қажетті материалды меңгеруіне және соған сәйкес мінез-құлқың қалыптастыруға жағдай жасайды. Аталған мәселені шешуде Интернет жүйесі айтарлықтай маңызға ие. Біз дәстүрлі шетел тілі сабағындағы да сипаттама жасайық. Көп жағдайда шетел тілін оқыту үрдісінде оқытушы студент ойын басқарады, яғни, бағыт беру немесе жетекшілік студенттер, ол басшылық қызметіне ауысады. Бұл әрекет, психологтар көрсеткендей, студенттердің ойлау процесін тежейді. Мысалы, дәлтелек үстел, пікірталас мәселесін оқытушы өзі дайындап, жоспарды беріп, студенттен сөйлеу барысында тек соған сүйенуін талап етеді. Яғни, өз ойын айтуға тұлғаға еркіндік берілмейді.

Студент мәселені түсінбей, өзіне қажетті ақпаратты ала-алмай, мәселені шешуге шығармашылық тұрғыдан келу мүмкіншілігінен айрылып, өзінше ой қорытып, оны тұжырымдау және қызықты пікірлер айта алу қабылетіне ие бола алмайды. Ал мәселені шешуде жана ой, құнды пікір айту өте маңызды. Және ол міндетті түрде қортындыланып, көрініске ие болар болса, оның нәтижесі жоғары болмақ. Шетел тілін оқыту технологиясының тиімділігін көрсеткіштері мыналар:

- Студенттердің моральдық психологиялық, интеллектуалдық және жас ерекшеліктерін ескеру.
- Оқуға жағымды көңіл күй қалыптастыру.
- Ұстаз бен студент арасында сөз алмасу, ғылыми қарым-қатынас және әріптестік принципінің орнықтыру.

- Студенттердің еске сақтау қабілеті мен творчестволық деңгейін көтеру арқылы белсенділігін арттыру.
- Оқуды итеруге мультимедиялық және басқа да техникалық арсеналды кең іске коосу.
- Сабақтардың бітіуімен студенттердің келешекке қанағаттануының қорытындысына негізделген.
- Білім беру технологиясының үш түрлі типі бар. Олар дәстүрлік, инновациялық және Ақпараттық. Бастысы – технологияның жаңылығы емес, оның дәрежесі.

Студенттің әртүрлі ақпарат көздерін, ресурстарын пайдалану арқылы компьютерлік технологияның көмегімен өздерінің дербес ізденуі арқылы тілді итеруге кәсіби шеберлігін шыңдайды. Жана ақпараттық технологияға әртүрлі ақпараттарды электрондық әдіспен енгізу, сақтау және беру болып табылады. Оларды оқу процесінде пайдалану ерекшелігіне сай мына төмендегідей топтастыруға болады:

Компьютерлік оқу бағдарламалары (электрондық оқулықтар, тренажерлер, тьюторлар, лабораториялық жаттығулар, тест жүйесі). Мультимедиялық технологияға сай оқу жүйесі компьютер, видеотехника, оптикалық дискінің жиындысын пайдалану арқылы жүргізіледі. Интеллектуалдық және эксперименттік жүйе. Ақпарат жүйесінің базасының қалыптасуы. Электрондық пошта, телеконференция, шоғырлы не аймақтық байланыс жүйесінің біріктіретін телекоммуникациялық қондырғылар. Электронды кітапханалар. Бұл технологиялар білім саласында оларды пайдаланудан тәрізгерік дамиды. Жоғары оқу орындарында көбіне – көп электрондық пошталар жиі пайдаланылады. Қазіргі кезде аудиоақпарат алмасу, видеоақпарат алмасу, виртуалды аудиторлық тақта, тақырыптық ақпарат енгізілген клавиатуралар, файлды алмасу, көпжақты конференциялар өткізу кеннен таралған көпке белгілі компьютерлік видеоконференция байланыстың әдістемесіне жатқызылады. Бұл технологиялар ағылшын тілін біршама ментерген студенттің еншісі болып табылады. Өйткені бұл материалдар тек ағылшын тілінде ғана беріледі. Компьютер жүйесі оқу процесін жетілдіру құралы болып табылады. Дегенмен, Интернет жүйесіндегі оқуға байланысты ақпараттар сирек, аз, жүйеленбеген. Оқу процесін аралық байланыс арқылы басқару электрондық пошта арқылы материалдар қабылдау, жіберу, курс және диплом жұмыстарын көшіру, интерактивтік хабарлар алмасу арқылы жүргізіледі. Бүгінде бұл технологиялар оқытудан тәрізгері және дамушылық маңызға ие.

Оқу процесінде, оның ішінде практикалық сабақтарда интерактивті құралдарды қолдану оқытушының жеке тәжірибесіне, шығармашылық ізденісіне байланысты. Интерактивті құралдар оқыту формасын ұйымдастыруды түрлендіруге, дәстүрлі оқыту әдістеріне жана элементтер енгізуге мүмкіншіліктер жасайды. Бұл студенттердің пәнне деген қызығушылығын арттырады. Қорытындылай келе интерактивті құралдарды орындау қолдану, оқыту сапасын жетілдіруге көмектеседі.

ӘДЕБИЕТТЕР:

1. Полат Е.С. Интернет на уроках иностранного языка // М., ИПШ 2001, №2, с. 24-28.
2. Леонтьев А.А. Қазіргі кезеңдегі ағылшын тілін оқытудың кейбір жалпы мәселелері. - М., 1992.
3. Полат Е.С. Метод проектов на уроках иностранного языка // М., ИПШ 2000, №3, с. 34-37.
3. Сулейменова О. Я., Толгабаев Т.П., Кайбағалиев // Б.М.С.Ж. Дефилиров ағылшын тіліндегі Қазақ ұлттық медицина университеті
- Аннотация: В данной статье рассматриваются преимуществы применения инновационно-информационных технологий, являющиеся основными факторами повышения качества образования и обучения иностранному языку.

М.Жанабекова, А. Марал

Әл-фараби атындағы ҚазҰУ, шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасының доценті, 1 курс магистранты
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ АҒЫЛШЫН ТІЛІНІҢ РӨЛІ МЕН ОНЫҢ
БРИТАНДЫҚ ЖӘНЕ АМЕРИКАНДЫҚ НҰСҚАЛАРЫНЫҢ
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Көптілділік – біздің еліміздің бүгінгі күні басты артықшылығы болып отыр. Президентіміз Н.Ә. Назарбаев үш тілдің бірігі туралы айтқанда ойында мынандай аса маңызды мәселенің тұрғанына күмән жоқ. Ол: «Егер біздің ұрпақтарымыз өз ана тілін жетік біліп, орыс және ағылшын тілін еркін ментеріп, тілдерін ғана емес, сол халықтардың тарихын, әдебиеті мен ғылымын білетін болса, біздің қоғам өркеніетті және бір бөлесіне көтерілер еді деген сенім» – деген [1].

2011 жылғы 29 маусымда №110 Жарлығымен Қазақстан Республикасы Президенті Қазақстан Республикасында тілдерді дамыту мен қолданудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы бекітілді. Бұл бағдарламада лингвистикалық дамыту үшін қолайлы жағдайлар жасау атты бағыт бар. Оның мақсаты: «Қазақстандықтардың лингвистикалық қабілетін дамыту». Нысаналы индикаторлар ретінде мыналар берілген:

- республикадағы ағылшын тілін ментерген тұрғындардың үлесі (2014 жылға қарай – 10%, 2017 жылға қарай – 15%, 2020 жылға қарай – 20%);
- үш тілді (мемлекеттік, орыс және ағылшын) ментерген тұрғындардың үлесі (2014 жылға қарай – 10%, 2017 жылға қарай – 12%, 2020 жылға қарай – 15%)¹.

Осы тұста 2009 жылғы Қазақстан Республикасы халқының ұлттық санағының негіздеріне тоқталып өтсек. Тілдерді ментеру деңгейін анықтау мақсатында санақ парағында *құзақ, орыс, ағылшын* тілдерін ментеру деңгейі туралы сұрақ қойылды, жауаптар төмендегідей болды:

- *арысша түсінемін.*

¹ Қазақстан Республикасында тілдерді дамыту мен қолданудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.

МАЗМҮНҮ

С.А.Ашимханова. Поэтическая традиция: Уильям Шекспир – Джон Китс – Торнтон Уайлдер.....	3
Т.О.Есембеков, Г.С.Нәбиева. Поэзиялық мәтінді түсіну мен аудару үрдісі	7
Ә.Тараков. Бернс поэзиясының қазақ тіліне аударылуы.....	14
Д.А. Карагойшинева, К.К. Кенжеканова. Тілдердің дыбыстық ерекшеліктерін зерттеу жолдары.....	17
Г.Қазыбек. Орынбай Жанайдаровтың аудармашылық шеберлігі.....	21
А. Мұлдағалиева, Г. Оқушева, Ш. Тұмарова. О некторых особенностях перевода слов, обозначающих родственные отношения.....	24
М.Жанабекова, Т. Колесникова, А. Валнева. Фонетикалық құбылыстарды ментертудің практикалық тәсілдері.....	29
Ш. Байнеш, Д.Тұрмбетова.Этапы перевода художественного текста	35
Мұсаылы П., Әбдікова К.,«Аударма практикасы» модулі бойына студенттердің білімін бағалаудың түрлері мен критерийлері.....	40
Е. К. Векшинова, S.D.Seidenova, A.S. Aitpikhanbetova. Somplіsation and Effective Teaching.....	45
М.Жанабекова, Ұ.Серік. Жылы лебіз сөздерді қолдану арқылы тіл мәдениетін қалыптастыру.....	48
Калиева А. Zh., Aтабаева С.К. Computer assisted language leaping.....	52
Rakhova K.M. Case Study in Teaching a Foreign Language.....	55
Жусанбаева А. Т., Сапарходжаева Н. П., Особенности учебно-научных текстов по химии.....	57
Карбозов, Е., Әріпов Ә. Қазақстанда аудармашыларды даярлаудың негізгі мәселелері мен проблемалары.....	62
Ә.С.Баймұратова, Е.У. Артықова. Технология индивидуального овладения и воспитания.....	65
Е.О.Артықова. Шет тілін үйретудегі біліктіліктің маңызы.....	69
М.Жанабекова, А.Марал. Қазақстандағы ағылшын тілінің ролі мен оның британдық және американдық нұсқаларының ерекшеліктері.....	73
К.М.Рахнова. Socio-Psychological Training-an Effective Way to Teach a Foreign Language.....	79
Г.К.Атабаева, А.Ж.Калиева. Шет тілін оқытуда кездесетін қиыншылықтардың психологиялық ерекшеліктері.....	81
Aitpikhanbetova, Seidenova, Bektirova Methods of teaching English in the classroom.....	85
Г.Оразбекова. Жапонияның саяси мәдениетіндегі конфуцийшілдік модельдің көріністері: тарихы және қазіргі заман.....	87
Тен Ю.П., Инновационные технологии в условиях глобализации и конвергенции образовательных программ и оптимизация обучения корейскому языку.....	92

Сейденова С.Д., Бектұрова Э.К., Айтмұханбетова А.С., Особенности применения переводческих технологий в обучении переводу.....	97
Кажамбетова М.Е., Экспрессеми романа А. Нуртисова «Сумерки» и их интерпретация в переводе на русский и английский языки.....	101
Джаркынабаева С., Жизнь и творчество Абджамили Нуртисова. Роман «Кровь и пот»: создание и прочтение.....	107
А. Сайдажиева.Абайдың «Қыс» өлеңінің ағылшын тіліне аударылуы.....	110
А.Төккер. Абай ыңғармаларының монғол тіліне аударылуы.....	114
Қусайынова А. Семантическая структура концепта «время» в английском и русском языках.....	119
Анапия А., Сейденова С. Некоторые трудности перевода художественного текста на китайский язык.....	124
Кан В. Проблемы и особенности перевода английской разговорной лексики в литературном тексте.....	128
В.Алпапова. Lexical-semantic transformations implied in the translation of "The old man and the sea" by Ernest Hemingway.....	133
А.Батталова. Трансформация мотивной структуры оригинала при поэтическом переводе.....	137
Сейтказы Э., Итжанова Н. Изучение и анализ языковых особенностей произведений О. Бокаева.....	144
Апаріва А. Studies and Comparative Analysis about Abai Proverbs recorded and his original texts.....	150